רוכבי גמלים אסורין לאכול בתרומה *תניא נמי הכי רוכבי גמלים כולם רשעים הספנים כולם צדיקים החמרים מהן רשעים מהן צדיקים איכא דאמרי הא דמכף הא דלא מכף ואיכא דאמרי הא *דמטרטין הא דלא מטרטין ריב"ל *לייט אמאן דגני אפרקיד איני והאמר רב יוסף *פרקדן לא יקרא קרית שמע הוא דלא יקרא הא מגנא שפיר דמי לענין מגנא כי מצלי שפיר דמי לענין ק"ש כי מצלי אסור והא ר' יוחנן מצלי וקרי ק"ש שאני רבי יוחנן דבעל בשר הוה:

מתני' *דרך בנות ישראל משמשות בשני עדים אחד לו ואחד לה והצנועות מתקנות שלישי לתקן את הבית *נמצא על שלו טמאין וחייבין קרבן נמצא על שלה *אותיום טמאין וחייבין בקרבן נמצא על שלה לאחר זמן טמאין מספק ופטורים מן הקרבן איזהו אחר זמן כדי שתרד מן המטה ותדיח פניה ואח"כ מטמאה מעת לעת ואינה מטמאה את בועלה *ר"ע אומר אף מטמאה את בועלה מודים חכמים לרבי עקיבא ברואה כתם שמטמאה את בועלה:

גמ' וניחוש דלמא דם מאכולת הוא אמר רבי זירא אותו מקום בדוק הוא אצל מאכולת ואיכא דאמרי רחוק הוא אצל מאכולת מאי בינייהו איכא בינייהו דאשתכח מאכולת רצופה להך לישנא דאמר בדוק הוא הא מעלמא אתאי להך לישנא דאמר רחוק הוא אימא שמש רצפה אתמר בדקה בעד הבדוק לה ומתחתו בירכה ולמחר מצאה עליה דם אמר רב טמאה נדה א"ל רב שימי בר חייא והא חוששת אמרת לן איתמר נמי אמר שמואל טמאה נדה וכן מורין בי מדרשא טמאה נדה איתמר בדקה בעד שאינו בדוק לה והניחתו בקופסא ולמחר מצאה עליו דם א"ר יוסף כל ימיו של ר' חייא טימא ולעת זקנתו טיהר איבעיא להו היכי קאמר כל ימיו טימא משום נדה ולעת זקנתו טיהר משום נדה וטימא משום כתם או דלמא כל ימיו טימא משום כתם ולעת זקנתו טיהר מולא כלום תא שמע דתניא בדקה בעד שאינו בדוק לה והניחתו בקופסא ולמחר מצאה עליו דם רבי אומר טמאה משום נדה ורבי חייא אמר טמאה משום כתם

אמר

רש"י

רוכבי גמלים. אבריהם מתחממים בבשר הגמל ומולידים זרע: כולם רשעים. כלומר: כולם צדיקים. שדרים בסכנה ולבם לאביהם שבשמים: דמכף. לשון אוכף של חמור. אם יש לו אוכף האבר אינו מתחמם שהעץ קשה הוא ואם אין לו אוכף מתחמם בבשר החמור אבל דרך גמלים לרכוב בלא אוכף אלא במרדעת ומתחמם: דמטרטין. ילך מכאן וילך מכאן ואברו מתחמם: דלא מטרטין. רוכב כאשה: מטרטין. לשון מאזנים כדאמרי' במנחות (דף פו:) וכי טורטני יכנים: אפרקיד. פניו למעלה וגנות הוא שפעמים שיתקשה אבר תוך שינתו ויתגלה ועוד שידיו מונחות לו על אברו ומתחמם: מצלי. מוטה מעט על צדו: כי מצלי נמי אסור. אא"כ יושב או שוכב כולו על צדו: **מתני'** אחד לו ואחד לה. לקנח לאחר תשמיש: לתקן את הבית. כלומר לבדוק לפני תשמיש ולהכין עצמה לבעלה. וה"ה לכל הנשים כדתנן בפ"ק (לעיל יא.) ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה והא דנקט צנועות כדמפרש בפ"ק (יב.) לנשים עד שבודקת בו לפני תשמיש זה אין בודקת בו לפני תשמיש אחר: נמצא דם על שלו. ואפילו לאחר זמן ששהה לאחר בעילה זמן ארוך קודם קינוח בידוע שהיה דם בשעת תשמיש: טמאים. שניהם טומאת שבעה כדין בועל נדה כדכתיב (ויקרא טו) ותהי נדתה עליו: *אותיום. מיד לאחר בעילה: לאחר זמן. לאחר אותיום טמאים מספק שניהם שבעה ימים ומיהו טומאת ספק הוא לתלות אבל לא לשרוף: את פניה. פניה שלמטה: ואח"כ. כלומר ששהה יותר מכשיעור הזה אחר הוא זה: מטמאות מעת לעת. טהרות ולדם במגע טומאת ערב ומדרבנן כדין מעת לעת דאמר בפ"ק (ו.) ומה היא מטמאה משכבה ומושבה וכיון דעושה משכב ומושב לטמא אדם כל שכן דהיא עצמה מטמאה אדם: ואינה מטמאה את בועלה. טומאת שבעה ימים: ר"ע אומר אף מטמאה את בועלה. ר"ע לטעמיה דאמר כל מעת לעת מטמאה את בועלה מספק טומאת שבעה בפ"ק (לעיל ו.): **גמ'** מאכולת. כינה. ואמאי טמאין ודאי לשרוף תרומה ולהתחייב בקרבן ודאי להוי ספק לתלות תרומה ולהביא אשם תלוי ולא מטמאת דדלמא דם מאכולת הוא שהיה באותו מקום באשה וכשבעל נדבק בו: בדוק. ודאי אין שם מאכולת ודם ודאי מגופה אתיא: רחוק הוא. שאין מאכולת יכולה ליכנס שם: רצופה. מעוכה על העד רחוק מן הדם קצת. ללישנא דבדוק כיון דקים להו לרבנן דאין שם מאכולת ודאי דם מגופה הוא שהרי העד היה בדוק לה קודם הקינוח ומאכולת *) (מעלמא הואי התם בעד שהיא רטופה) וללישנא דרחוק איכא לספוקי שמא האי דם ממאכולת ומתוך שרחוק הוא מעכה השמש בשעת תשמיש: ולמחר מצאה עליה דם. על הירך: טמאה נדה. טומאה ודאית דכיון דהעד בדוק לה שלא היה בו דם קודם בדיקה ודאי מגופה אתאי על העד ומשם הוטח בירכה ולא אמרינן דלמא מעלמא אתא על ירכה וספק טומאה היא: ולמחר מצאה עליו דם. על העד וליכא לספוקי דלמא מקמי הכי הוה ביה. להכי לא נקט הכא מתחתו בירכה דא"כ הוו להו תרי ספיקי לקולא חדא דלמא לאו מן העד הוטח על ירכה ואפילו אמ"ל מן העד אתא דלמא כיון דאינו בדוק מקמי הכי הוה: משום נדה. טומאה ודאית דכיון דסוקת דמים שם לא מספקינן במקמי הכי: משום כתם. כלומר טומאת ספק ותולין:

*) ס"א לאחר בעילה אבל על אברו

שבירכה

תוספות

רוכבי גמלים אסורין לאכול בתרומה · ואע"ג דאמר שמואל בפ' יוצא דופן (לקמן דף מג·) כל שכבת זרע שאין כל גופו מרגיש בה אינו מטמא הכא דלמא הרגיש כל גופו ולאו אדעתיה: **רוכבי** גמלים כולם רשעים החמרים מהן רשעים מהן צדיקים · וא"ת דאמרינן בפרק עשרה יוחסין (קדושין דף פב·) גמלים רובן כשרים חמרים רובן רשעין וי"ל דהכא מיירי ברוכבים ומשום הרהור והתם לא מיירי ברוכבים אלא בטוענין סחורה על הגמלים והם הולכים ברגל רחוק במקום סכנה וחמרין [שהם ליסטים משום דבשעה שקונים] טוענין רמאות במשא ובמתן: **אפרקיד** · פי' הקונטרס פניו למעלה וכן משמע בהמוכר את הספינה (ב"ב דף עד·) גבי מתי מדבר דגנו אפרקיד וחליף טייעא אותי ברכייהו ורומחא בידיה ולשון אפרקיד אפוריה קאי *(קדקדא) ולא כפירוש הערוך דפי' פניו מטה ולשון אפרקיד אפוי קיד ועוד קשה ר"י דאפרקיד למה לי · [וע"ע תוספות פסחים קיב· ד"ה פרקדן]: **לייט** אמאן דגני אפרקיד · פי' בקונטרס שידיו מונחות על מילתו ומתחמם ורשב"ם פירש שבגדיו טפלין על אמתו ומתחמם ומה שפי' עוד שפעמים [מתקשה ומתגלה] לא נראה דבבית סגור לו אפל מאי איכא · ועוד שמעתי כששוכב אפרקיד מתחמם בשדרה ומתחמם זה יתקשה האבר ויבא לידי קרי · גליון: **ק"ש** כי מצלי אסור · פי' כשהוא קצת אפרקיד אבל על צדו לגמרי שרי כדאמר בפ' מי שמתו (ברכות דף יג·) שנים שהן ישנים במטה זה הופך פניו לכאן וזה הופך פניו לכאן וקורין ק"ש: **וליחוש** דלמא דם מאכולת הוא · אבל על בדיקות דמשמשין לה אם מלא דם לא פריך דדלמא חומרא היא אבל הכא פריך אמאי חייבין בקרבן דלמא מייתי חולין בעזרה ועוד נראה וכן פר"ח דפריך אמאי על שלו כי לא נמצא על שלה אמאי מטמאין כיון דליכא הוכחה דלא אתי מגופה: **רחוק** הוא אצל מאכולת · אין לפרש שאינה יכולה ליכנס אלא ברוחק ולפעמים נכנסת דא"כ הוה ליה למימר בסמוך ללישנא דרחוק הוא אימר איתרמויי איתרמי ולמה צריך להזכיר דשמש רצפה לכך י"ל רחוק הוא שאינה באה כלל סמוך לרחם מפני הזוהמא שיוכל השמש להכניס ורחוק הוא אצל מאכולת פי' דאינה נכנסת בשום פנים מאליה אלא פעמים שמתקרבת לרחם כ"כ עד שהשמש מכניסה ומרצפה: **ומתחתו** בירכה · פירוש במקום שאין דם המקור יכול ליפול שם: **ולמחר** מצאה עליה דם · (א) ה"נ רש"י פי' על ירכה וקאמר דטמאה נדה דליכא למימר דמן העד נתלכלך ירכה ולא מעלמא וא"ת ותבדוק העד וי"ל שנאבד העד א"נ שמא דם העד עצמו בא מדם ירכה כיון שנמצא על העד רק במקום שנגע בירכה וכגון שיש כגרים ועוד דליכא תגלא דמאכולת *ודוקא בעד הבדוק לה אבל בשאינו בדוק לה הוי ספק ספקא כדפי' רש"י ודוקא מתחתו בירכה אבל הניחתו בקופסא פשיטא דטמאה ור"ח גרס ומצאה עליו פירוש על העד ומתחתו בירכה היינו בגלוי שלא הניחתו בקופסא דבהניחתו בקופסא פשיטא דטמאה ופריך והא חוששת אמרת לן דלומר מעלמא אתי: **אמר** שמואל טמאה נדה · אפי' ר' חייא דמטהר בסמוך מודה הכא דהא ר' חייא כר' יוסי ס"ל ושמואל גופיה פסיק בהלכה (לקמן נט:) כרבי יוסי והכא קאמר דטמאה נדה:

*לא שנא כיון שנמצא על ירכה במקום שנגע בעד שוכח מילתא שמחמת ספק הוא וטמאה · גליון:

בעד

עין משפט נר מצוה

כד א מיי' פ"ח מהל' תרומות הלכה [illegible]

כה ב מיי' פכ"א מהל' איסורי ביאה הלכה [illegible]

כו ג מיי' פ"ב מהל' ק"ש הלכה ג [illegible] טוש"ע א"ח סי' סג סעיף ב:

כז ד מיי' פכ"א מהל' איסורי ביאה הלכה [illegible] טוש"ע אה"ע סי' כג סעיף ג:

כח ה ו מיי' פ"ב מהל' ק"ש הלכה ב [illegible] טוש"ע א"ח סי' סג סעיף א:

כט [illegible]

ל ח מיי' [illegible]

לא ט מיי' [illegible]

לב [illegible]

לג [illegible]

לד [illegible]

לה [illegible]

לו [illegible]

לז [illegible]

לח [illegible]

תוספי הרא"ש

רוכבי גמלים אסורים לאכול בתרומה · [illegible] קדושין הגמלים כולן כשרים בבעלי סחורה מיירי והולכין ברגל ומשאן של הגמלים והולכין לארץ מרוחקים לסחורה בדרך מדבריות במקום גדודי חיות ולסטים ומכוונים לבם לשמים ומשאן ומתנן באמונה · והחמרין שאינן מתרחקין כל כך משאם ומתנם ברמאות: לייט אמאן דגני אפרקיד · פי' שוכב על גביו כי עגבותיו מתחממין על הבהמה ובא לידי קרי כדאמרינן בפרק הערל מייתינן [illegible] ומנחינן ליה אבי פוקי [illegible] עגבותיו כשמניח עליהם דבר חם מתחמם ובא לידי קרי: וליחוש דלמא דם מאכולת הוא · אבל בדיקה שבדקה ומצאה [illegible] לא קפרי דמצי למימר דמטמאינן לה מספיקא אבל מתני' דקתני חייבין בקרבן אלמא ודאי מגופה אתי דהוא כיון שנמצא על שלו ולא על שלה מסתברא כי דם מאכולת הוא: איתמר שמש רצפה · וא"ת כיון דאיכא למיחש לרציפה שמש א"כ משתכחא מאכולת התם א"כ אמאי ליכא מאכולת רצופה נמי ניחוש דרצפו שמש ודם מאכולת הוא ואע"ג דמאכולת ליתא קמן דלמא נאבדה המאכולת ונשאר הדם · וי"ל דרציפה של שמש לא שכיח לא תלינן בה אלא היכא דשכחא סלקא דאשתכח מאכולת רצופה: ומתחתו בירכה ולמחר מצאה עליה דם · פרש"י על הירך ותימה תבדוק בעד עצמו שאי אפשר שלא יהא ניכר הרשם על העד וי"ל שמיירי שאבד העד · ור"ח גרס ומצאה עליו כלומר על העד וקמ"ל דלא חיישינן שמא בא מן הירך על העד: והא חוששת אמרת לן · תימה דאמרי' בריש הרואה כתם על בשרה ודאי טמא דאם איתא דמעלמא אתי על חלוקה איבעי ליה לאישתכוחי וא"כ ה"נ אמאי חוששת הדם על הירך טמאה ודאי וכ"ת הך דלקמן לפי מסקנא דשמעתין ס"ם קשה דשמעתא דרב נמי לא קאמר אלא דוקא מתחתו אבל אם לא מתחתו לא ומצי' למימר דה"ה לא מתחתו והאי דנקט מתחתו לאשמועינן דוקא בדוק אבל אינו בדוק לא ועוד מצינו למימר דמיירי הכא כשיש לה מכה ואי לאו דמתחתו הוה תלינן בדם המכה: ולעת זקנתו טהר מכלום · תימה היכא מצינו למימר טהר מכלום והא אמרינן לקמן בריש הרואה כתם על חלוקה ודאי טהור דאי איתא דמעלמא אתא על בשרה איבעי ליה לאישתכוחי ומשמע הא על בשרה ועל חלוקה דליכא הוכחה הוי ספיקא והכא כעל בשרה ועל חלוקה דמי והכא נמי ליכא הוכחה · וי"ל דהא דלקמן היינו לפי המסקנא דהכא ומיהו [אכתי] קשה דהא תנן לקמן פ' האשה ג' נשים שלבשו חלוק אחד ונמצא עליו דם כולם טמאין ותי"ג כשבדקה בעד שאינו בדוק לה הרי כאילו קינחה בו אשה אחרת קודם דטמאה מספק והיכי הוה בעי למימר דטהור מכלום וא"כ תיקשי ליה מתוך מתני' וי"ל דשאני התם דסתם נשים צריך לטמאות אחת מהן ודומי לבאו לשאול בבת אחת וכי שני שבילין והני מילי בספק · אבל הכא תלינן שמא הדם היה על העד קודם לכן והתם נמי אילו היתה אחת מהן כגון זקנה או בתולה טהורה פוטרין חוץ שתים האחרות תולות בה:

מסורת הש"ס

קדושין פב· [ע"ש]

[כמו מאזנים שמשקל אחד מכאן ומשקל אחד מכאן]

[לעיל ה·]

[לקמן כב שבועות יח. כריתות יג:]

[גי' הערוך אותיאוס פ"ש וכתב שם דלשון יוני הוא ועי' פרש"י ביומא ו' ובכריתות יג: אותיום מיד בלשון יוני ויוכן נמר דפותה הערוך ועדותו על רש"י נכונים ע"ש ע"ש תוס' ב"ק סג· ד"ה לשון ע"ש]

[לשון יון הוא כן פרש"י כריתות ו. ד"ה כמאן]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ולמחר וכו' וכי שאין דם כ"כ [illegible]:

(א) מלא של"ל שבדקה ומצאה דם על העד דמטמאינן אותה לא קשיא לן דשמא דם מאכולת הוא דלא למימר וכו':

מוסף רש"י

לייט אמאן דגני אפרקיד. שמא יתקשה אברו בתוך שנתו ויגלה לרבים והוא דרך גנאי (ברכות יג:). פרקדן. שוכב על גבו ופניו למעלה (שם). מגנא. לישן (שם). כי מצלי. כשהוא מוטה על צדו מעט (שם). לענין ק"ש כי מצלי אסור. אפילו מצלי נמי אסור, שמקבל עליו מלכות שמים דרך שררה וגאוה (שם). בשני עדים. שני בגדים לקנח (כריתות יג:). אחד לו. שמקנח בו בעצמו (לעיל ה.). נמצא על שלו. דם על המפה שקנח בה אחר תשמיש, טמאין. שניהם טומאת שבעה, היא משום נדה והוא משום בועל נדה, דודאי דמה קודם בעילה או בשעת בעילה משמש, וחייבין. שניהם בקרבן (שבועות יח.) ודאי בשעת תשמיש היה (המשך למטה בעמוד זה)

מוסף רש"י (המשך מלמעלה) ובועל נדה כשוגג הוא ומייתי שתי חטאות (כריתות שם). דודאי היה דם בשעת ביאה, שאין דרך הדם לצאת [illegible] (יומא ו.). אותיום. לשון יוני הוא, כלומר לאחר תשמיש (כריתות שם) והוא לשון מיד בלשון יוני [illegible] (שם). נמצא על שלה לאחר זמן. כלומר [illegible] (שם). פניה. של מטה (שם). ואח"כ מטמאה מעת לעת. [illegible]